

Naziv Ugovora: Lov na znanje
Kodni broj: UP-02.1.2.01.0068

Lov na znanje

UP.02.1.2.01.0068

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

E
S
F
UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI

PROJEKTI KONZORCIJ

Nositelj: Lovačka
udruga Benkovac

Partner: Agencija za
ruralni razvoj Zadarske
županije AGRRA

Jazavac (Meles meles)

Jazavac (Meles meles)

Klasifikacija

- Jazavac je svrstan u red zvijeri (Carnivora), porodicu kuna (Mustelidae), potporodicu kune (Mustelinae), rod jazavac (Meles) i vrstu jazavac obični (Meles meles L.)
- Različite vrste jazavaca dijele se na prave i neprave, a rasprostranjeni su diljem svijeta
- To je naša autohtona vrsta koja obitava u našim staništima, a pripada s još osam drugih vrsta u tzv. prave jazavce

LOV NA ZNANJE

Jazavac (Meles meles)

Rasprostranjenost

- Osim u našim i većini europskih staništa, s izuzetkom zapadnog i sjevernog dijela Skandinavije, nalazimo ga i u sjevernim područjima Azije
- Naša je autohtona divljač, prisutna u svim staništima, kako u nizinama i riječnim dolinama, tako i u brdsko planinskim područjima
- Izuzetak su samo jadranski otoci
- Prema aktualnom lovnom zakonodavstvu ubrajamo ga u sitnu dlakavu divljač zaštićenu lovostajom

Jazavac (*Meles meles*)

Rasprostranjenost

- Prema aktualnom lovnom zakonodavstvu ubrajamo ga u sitnu dlakavu divljač zaštićenu lovostajom

Jazavac (Meles meles)

Stanište

- Iako je ova divljač prisutna u velikoj većini naših staništa, jazavac ipak nije neprobirljiv glede područja za nastambe
- U ravničarskim područjima pri odabiru mikrolokacije za gradnju nastambe bira suho i ocjedito tlo, koje nije izloženo poplavama
- U brdskom području nastoji odabrati osojne padine hrastove, grabove, bukove ili miješane šume i to ne daleko od obradivih površina

LOV NA ZNANJE

Jazavac (Meles meles)

Izgled i građa tijela

- Dugačak je 60 do 70 cm, a visok 30 cm
- Rep mu duljinom doseže 20 cm
- Masa mu u prosjeku iznosi oko desetak, dok izrazito krupni primjerci mogu biti i preko 15 kilograma
- Dlaka po leđima je sivocrna, a glava je bijela s dvije crne pruge što se pružaju od usta preko očiju i čela pa sve do iza tjemena

Jazavac (*Meles meles*)

Izgled i građa tijela

- Prsa, noge i trbuh su crni
- Prednji udovi su mu bolje razvijeni i snažniji od stražnjih s jakim i dugim pandžama
- Raspored i građa mišića prednjih nogu prilagođeni su kopanju
- Tijelo mu je zbijeno i snažno, prilagođeno životu pod zemljom
- Kao daljnju prilagodbu ima malene uši i oči, dok su mu noge kratke i snažne
- Dugim i povijenim pandžama ostavlja otisak u tragu

Jazavac (Meles meles)

Izgled i građa tijela

- Pod repom ima veliku mirisnu perianalnu žlijezdu, koja obilno luči sekret tipičnog i prodornog vonja
- Ima 34-38 zubi, a zubna formula mu glasi I 3/3; C 1/1; P 4/4; M 1/2

Jazavac (*Meles meles*)

Izgled i građa tijela

- Zubnu formulu jazavca potrebno je malo pojasniti jer je prebrojavanjem moguće ustanoviti samo 34 zuba raspoređenih u formuli: I 3/3; C 1 / 1 ; P 3/3; M 1½
- Razlika nastaje u tome što su četvrti pretkutnjak i prvi kutnjak u donjoj vilici srašteni u svojoj kruni u jedan zub
- Istovjetna je situacija i u gornjoj vilici
- Zbog toga brojanjem nedostaju 4 zuba

Jazavac (*Meles meles*)

Ishrana

- Jazavac je svežder i hranu traži uglavnom njuhom u sumrak i noću
- Hrani se šumskim plodovima, gomoljima, kukuruzom, voćem, jajima, kukcima, puževima te sitnom divljači koju može savladati
- Čini štete na poljoprivredi i u lovnom gospodarenju (na divljači)
- Obzirom da sprema potkožne masne zalihe tijekom jeseni, kako bi lakše prezimio, jazavac ne dovlači i ne sprema u svoju jamu hranu za zimu
- Dobro se prilagođava ljudskoj djelatnosti

Jazavac (Meles meles)

Način života

- Jazavac je izrazito teritorijalna životinja, što znači da redovito obilazi i brani svoje stanište
- Hoda cijelim stopalom poput medvjeda i čovjeka te se ubraja u stopalohodne životinje
- Uzevši u obzir njegovu veličinu može se reći da su izvrsni i vrlo brzi kopači
- Osim u svrhu izrade jazbine, kopaju i pri gradnji tunela i u potrazi za hranom kao i u slučaju opasnosti ukoliko ne mogu pobjeći pred progoniteljem
- Brane se vrlo žestoko i teško ih je savladati
- Vrlo su dobro opremljeni dugim i oštrim očnjacima i pandžama, kao oružjem te istovremeno zaštićeni dugom i grubom čekinjastom dlakom i čvrstom kožom
- Parenje, okot i odgoj mladih odvijaju se u jazbini

LOV NA ZNANJE

Jazavac (Meles meles)

Način života

- Jazavac je životinja sumraka i mraka, dan provodi u jazbini, a iz nje izlazi tek u sumrak
- Vrhunac aktivnosti odvija se u ranim večernjim kao i ranim jutarnjim satima
- Najhladniji zimski period provodi u snu u sigurnosti jazbine
- Jazavac nije pravi prezimar, jer mu se tijekom sna tjelesna temperatura, učestalost disanja i rada srca ne spuštaju na razinu istih funkcija u "pravih spavača"

Jazavac (Meles meles)

Način života

- Upravo zato što u nepravom zimskom snu samo drijema, lako ga je probuditi te ponekad kada su sunčani i relativno topli zimski dani izlazi iz jazbine, u potrazi za vodom
- Premda nije potpuno jasno gdje jazavac ugiba, čini se da se to najčešće događa u jami, nakon čega drugi jazavci obave "pokop"

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

UČINKOVITI
S I
POTENCIJALI

Jazavac (Meles meles)

Životni prostor

- Životni prostor jazavca varira veličinom, ali pretežito doseže do 5 kilometara promjera
- Jazbina se najčešće nalazi u središtu njegove prehrambene i životne površine
- Svoj teritorij jazavac obilježava na način da uz granice područja kopa plitke jamice i u njih odlaže izmet
- U plitke jamice on odlaže preko 90 posto svoga izmeta, a s njim i sekret analnih (podrepnih) žlijezda, kako bi eventualni "uljezi" čim prije osjetili da se nalaze na tuđem teritoriju
- Jazavac svoju ženku "natrlja" sekretom podrepne žlijezde, kako bi svaki "uljez" uspoređujući miris granice i miris ženke, odmah znao da se radi o "tuđem vlasništvu"

LOV NA ZNANJE

Jazavac (Meles meles)

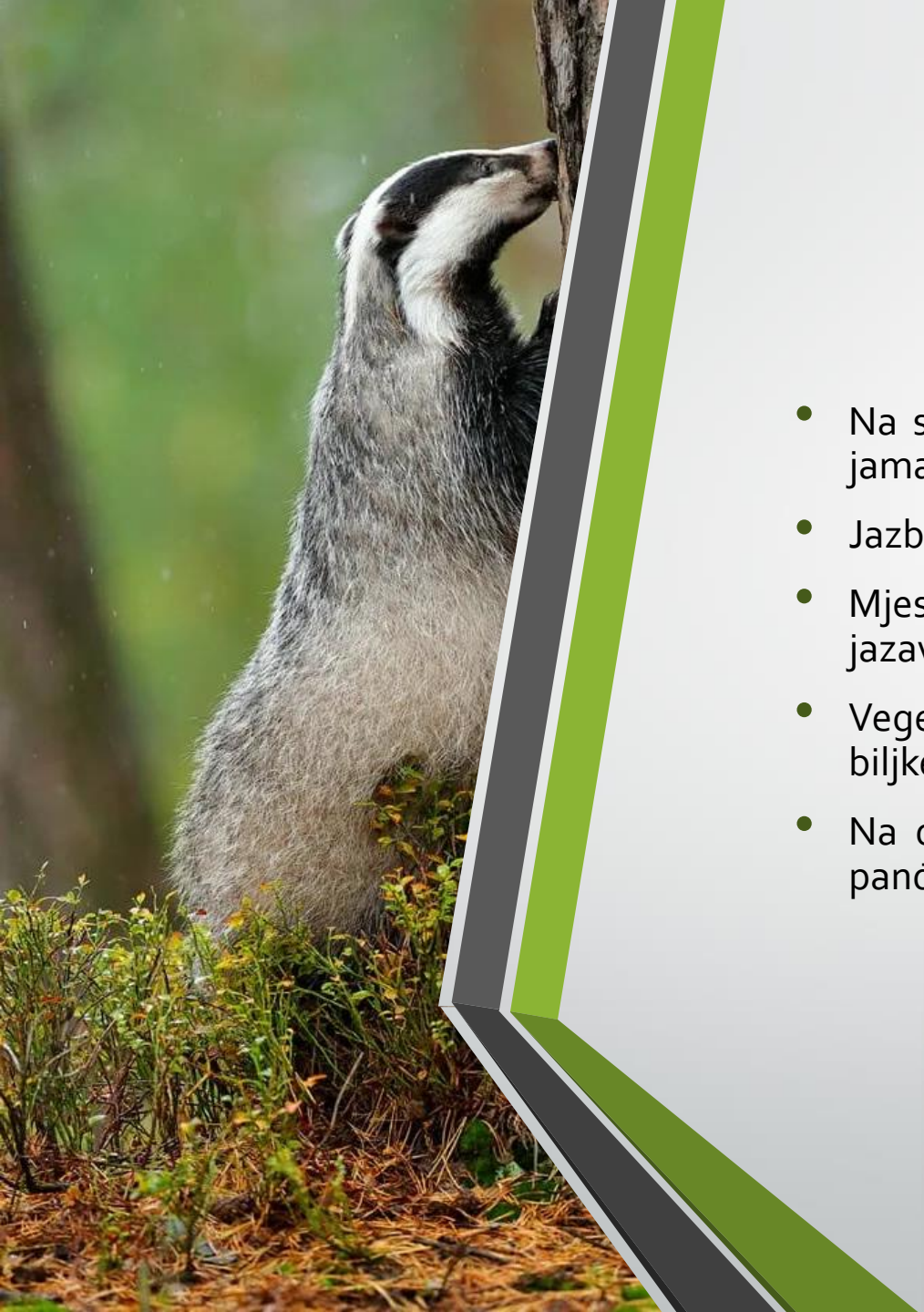
Nastambe

- Jazbine se nalaze u tlima koja su pjeskovita, ocjedita i dobro drenirana, nalaze na rubovima šuma, a u brdovitim predjelima na toplijim južnim ekspozicijama
- Za lociranje jame jazavac bira i padine grebena, riječne terase, umjetne brežuljke, nasipe napuštenih cesta i tome slično
- Izbjegava močvarna tla i mjesta s visokom razinom podzemnih voda
- Za jazbinu su dobra duboka zemljišta premda mogu poslužiti i plitka

Jazavac (*Meles meles*)

Nastambe

- Na stjenovitim predjelima jazavac koristi prirodne šupljine i pukotine, a takva jama, premda nije jako razgranata i duboka ipak je vrlo sigurna
- Jazbine su češće na južnim stranama gdje u proljeće prije kopni snijeg
- Mjesto na kom se nalazi jazbina može se otkriti po vegetaciji uz koju, tj. iza koje jazavac skriva otvor jame
- Vegetacija koja prekriva otvor jame u prvom je redu bazga, kopriva te ostale biljke koje vole dušik, a kojim je bogat izmet jazavca koji podržava njihov rast
- Na drveću tj. kori u blizini jazbine mogu se primijetiti ogrebotine jazavčevih pandi

Jazavac (*Meles meles*)

Nastambe

- Jazavac je izvrstan kopač i može se ukopati u zemlju za svega nekoliko minuta
- Prednje noge s jakim pandžama služe za kopanje, a stražnje kao oslonac i za izbacivanje iskopane zemlje i kamenja
- Jazavac može izbaciti kamen teži od 4 kg
- Kada kopajući uđe dublje pod zemlju, iskopani materijal jazavac izbacuje gurajući ga tijelom na površinu, krećući se pritom unatrag
- Širina i visina hodnika varira od 25 - 30 cm
- Sam ulaz u jazbinu ima oblik lijevka te što se jazbinom više koristi to je ulazni lijevak širi

LOV NA ZNANJE

Jazavac (*Meles meles*)

Nastambe

- Pred ulazom u jazbinu nalazi se humka od izbačene i nabijene zemlje, neobrasla travom, jer jazavac najmanje dva puta godišnje čisti jazbinu i izbacuje svježu zemlju, stelju od suhe trave, lišća mahovine i sličnog
- Ukoliko se osjeća potpuno sigurno jazavac ne maskira jazbinu
- Krajem zime uz ulaz u jazbinu primjećuje se ugaženi snijeg pomiješan s zemljom gdje jazavac čisti uležanu dlaku prevrtanjem na bok

Jazavac (Meles meles)

Nastambe

- Veličina jazbine ne ovisi samo o mogućnosti kopanja već i o njenoj starosti
- Zapravo stare razgranate jame postoje desetljećima i mnogi ih jazavčevi naraštaji obnavljaju, čiste i proširuju
- Jazbine imaju mnogo ulaza i izlaza, ventilacijskih otvora, hodnika, katova i kotlova za podizanje i boravak mladunaca
- U jazbinama često bude 5 - 12 jazavaca, odnosno u proljeće se nađu i tri generacije zajedno
- Za ulaz i izlaz redovito je u upotrebi nekoliko hodnika, dok su ostali pretežno za prozračivanje i izlaz u slučaju opasnosti

LOV NA ZNANJE

Jazavac (*Meles meles*)

Nastambe

- Glavni dio jazbine je centralno smješteni prostrani i udobni "kotao"
- Glavni dio jazbine se obično nalazi 1,5 - 2 m ispod površine zemlje, a ukoliko je jazbina na padini može biti i znatno dublje
- Kotao je nasrt mekom prostirkom, sačinjenom pretežno od suhog lišća, mahovine, grančica i suhog bilja
- Stelju jazavac neprestano obnavlja, a povremeno i mijenja
- Smatra se da zahvaljujući redovnom čišćenju jame, održavanju krzna, i općenito potrebi za čišćenjem, jazavac u usporedbi s lisicom rjeđe obolijeva od nekih bolesti poput primjerice šuge

LOV NA ZNANJE

Jazavac (*Meles meles*)

Nastambe

- Pored jame koju nastanjuje jazavac nema ostataka hrane niti izmeta
- Uz utabane staze koje vode ka jami jazavac pravi već spomenute "nužnike", odnosno jame u koje odlaže izmet
- Zimi izmet zakopava u hodnike, a ukoliko nastanjuje staru i razgranatu jazbinu to čini i u drugo doba godine

Jazavac (Meles meles)

Nastambe

- U većoj jazbini jazavac može imati sustanara
- Kao sustanar najčešće mu se nameće lisica koja je slabiji kopač, pri tom se ona koristi gornjim, a on donjim dijelovima jame te svatko od njih ima svoje ulaze
- Osim lisice jazavčev sustanar mogu biti čagalj, divlja mačka ili neka sitnija životinja koja živi pod zemljom

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

UČINKOVITI
S I
POTENCIJALI

Jazavac (*Meles meles*)

Razmnožavanje

- Pari se jednom godišnje i to od travnja do kolovoza
- U ženki je redovna pojava embriotenije te ona nosi 7-8 mjeseci
- Mladi dolaze na svijet od siječnja do travnja
- Okoti 3-5 mladih, koji su prvih 28-35 dana slijepi
- Ženka ima 6 sisa i mladi je sišu 8 tjedana
- Spolno dozriju s 20 do 24 mjeseca
- Žive kao samotnjaci do vremena parenja kada pronalaze ženke i s njima se zavlače u jazbine

LOV NA ZNANJE

Jazavac (Meles meles)

Životni vijek

- Jazavac može u prirodnim uvjetima doživjeti maksimalno do 15 godina starosti

Jazavac (Meles meles)

Neprijatelji i bolesti

- Jazavac razmjerno rijetko obolijeva, no moguća je prvenstveno pojava bjesnoće, šuge i trihineloze
- Pri tome je trihineloza od iznimna značaja obzirom da se jazavci u pojedinim područjima Hrvatske koriste i u prehrani ljudi, te je u takvim slučajevima nužna pretraga na prisutnost ovog parazita

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

MINISTARSTVO
POSREDOVANJE
I POTENCIJALI

Hvala na pažnji

Program socijalnog uključivanja 2

2. Modul

AGRRA, Senad Salihović, mag.ing.agr.

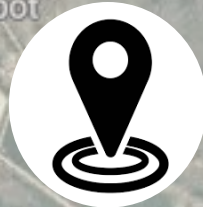
senad.salihovic@agrra.hr

Osnovne informacije

Razdoblje provedbe

- 03. travnja 2020. godine - 03. travnja 2022. godine

Područje provedbe

- Grad Benkovac

Ukupna vrijednost

- 1.155.802,00 HRK (100% bespovratna sredstva)